

Historia 1 J

1. Europa Środkowa i Wschodnia w XV wieku.

Na początku XIV w. królem Czech został Jan Luksemburczyk, który między innymi rościł prawo do korony polskiej. Jego syn, Karol IV był królem niemieckim, czeskim, a w 1346 r. został cesarzem. Przejął Łużyce i Marchię Brandenburską. W czasie rządów jego następcy, Wacława IV zaczął pogłębiać się konflikt między Czechami, a przybyszami z Niemiec. Czesi poparli reformatora religijnego Jana Husa. Został on spalony na stosie w 1419 r., a winą obciążono Zygmunta Luksemburskiego, króla węgierskiego i niemieckiego. Po śmierci Wacława IV, jako jego brat, rościł sobie prawo do korony czeskiej. Kandydatury tej nie akceptowali husyci, którzy wcześniej wywołali powstanie. Walki trwały w latach 1419 – 1436.

Pod koniec XIII w. jeden z emirów tureckich Osman I ogłosił się sułtanem i rozpoczął ekspansję terytorialną. Do połowy XV w. Turcy opanowali półwysep Azji Mniejszej i Bałkany. W 1453 r. zdobyli Konstantynopol, kładąc kres Bizancjum. W bitwie z Turkami z Warną 1444 r. zginął Władysław III, król Polski i Węgier. Ponownie władza na Węgrzech przeszła w ręce Jagiellonów w 1490 r. Królem został władca Czech Władysław Jagiellończyk. Panowanie tej dynastii zakończyła śmierć jego syna, Ludwika, który zginął w bitwie pod Mohaczem 1526 r.

W poł. XIV w. książęta moskiewscy rozpoczęli walkę o uniezależnienie się od Tatarów. Nastąpiło to w XV w. za panowania Iwana III Srogiego. Kontynuował on politykę „zbierania ziem ruskich” i nadał swej władzy nową rangę ideową („Moskwa trzecim Rzymem”).